

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

GELD verdienen aan de GRIEP

„MET AL ONZE knapheid, electronen, microscoop enz., zijn wij er nog steeds niet in geslaagd het virus, dat voor verkoudheid aansprakelijk is, op te sporen. Een flinke verkoudheid heeft zonder medische hulp 7 dagen nodig om te genezen en mét doktershulp een volle week.”

Ei van Columbus

DIT SCHRIJFT het maandblad ter bevordering van een natuurlijke leefwijze, „Zonnatura”, gratis verkrijgbaar bij vele drogisten. Onze vaste lezers kennen deze uitgave wel: onlangs maakte het flinke propaganda voor rode biet en gistvlokken tegen radioactiviteit . . .

Zoals in dit soort anti-medische periodieken gebruikelijk is, wordt smalend gesproken over de wetenschap, die er maar niet in slaagt de mensheid te verlossen van verkoudheid.

Nu moeten we „Zonnatura” toegeven, dat het afdoende middel tegen griep e.d. inderdaad nog niet bestaat. Er schijnt aardige vooruitgang te zijn geboekt in het opvoeren van de weerstand door periodieke inenting, maar nog steeds zijn vele tienduizenden gehandicapt door de griep en gaan vele werkdagen verloren door eenvoudige verkoudheidsaandoeningen.

Domme dokters . . .

Want wat lezen wij in Zonnatura? Wat had de gehele medische wetenschap kunnen weten, als zij hun „Zonnatura” maar hadden gelezen: „VERKOUDEHEID”, voorkomen is beter dan genezen”, heet het artikel, waarin ter bestrijding en verzachting Zonnatura-neusdruppels, Zonnatura-hoestsiroop en Zonnatura-borstzalf worden aanbevolen.

„Al kennen we dan de veroorzaker niet, we weten in elk geval dat dit virus geen kans krijgt als we in goede lichamelijke conditie zijn, d.w.z. als ons weerstandsvermogen intact is. Dit kunt u bereiken door: a. dagelijkse wassingen van borst en rug; b. zorgen voor een natuurlijke reformvoeding van rauwkost, fruit en vruchten en Zonnatura-voedingsmiddelen, die beslist vrij zijn van chemische bestanddelen, zoals volwaardige vruchtenjams, zonnebloemolie, gezondheidsontbijtthee, gistvlokken, honing, tarwekiemoliecapsules, havervlokken, zilvertviesrijst, maisolie, melassestroop, gerstevlokken, riet-suiker en niet te vergeten de natuurlijke Zonnatura Plantenmargarine”.

Door de herhaalde aanprijzing: voorkomen is beter dan genezen, wekt „Zonnatura” sterk de indruk het geheim van de verkoudheidsbestrijding te hebben gevonden.

Er zijn nu twee dingen mogelijk:

„Zonnatura” is te goeder trouw en beschikt over de steen der wijzen, waar de wetenschap heeft overheen gekeken;

of „Zonnatura” maakt op schromelijke wijze misbruik van de heersende griep-epidemie om het publiek geld uit de zak te kloppen voor waardeloze middeltjes, die wél geld kosten, maar géén bescherming bieden tegen verkoudheid.

Is dit laatste het geval, dan zouden wij de politie in Soestdijk willen toeroepen: „Kunt u niet voorkomen, dat op deze wijze wordt „genezen”?”

Paranormale gaven kwamen na pensioen**LATE ROEPING**

EEN 71-JARIGE MAKELAAR in Rotterdam heeft zes jaar geleden plotseling ontdekt, dat hij over mysterieuze krachten beschikte die hem in staat stelden om de geneeskunde te beoefenen.

Deze late roeping, na een bestaan vol onroerende goederen bleef in Rotterdam niet onbekend en de patiënten druppelden binnen.

De gepensioneerde makelaar streek à raison van f 2,50, maar bij behandelingsaan huis berekende hij twee kwartjes meer.

De hoogbejaarde strijker had slechts één ongelukje: hij woonde in Rotterdam waar politie en justitie een verheugende werkelijkheidszin ontplooiën jegens makelaars die gelijk met hun Drees ook een paranormale roeping krijgen. Tegen de man is proces-verbaal opge maakt.

GELD, geld, geld . . . . .

GELD IS NODIG voor de kwakzalverijbestrijding. Geld voor het maandblad. Geld voor de knipseldienst. Geld voor een archief, voor correspondentie, voor het opsporen van gevallen van kwakzalverij, voor vergaderingen met autoriteiten . . . . .

Het geld dat u betaalt voor het lidmaatschap van onze vereniging wordt goed besteed. Wilt U de contributie storten op de gironummers 32237 en K 1672 (van de Amsterdamse gemeentegiro) ten name van de Penningmeester van de Vereniging tegen de kwakzalverij? De contributie bedraagt f 7,50 per jaar.

Studenten, verpleegsters, kraamverzorgsters, arts-, tandarts- en apothekersassistenten betalen f 2,50 per jaar.

Meisje overleed na strijd tegen toverkol

Bijgeloof tiert welig in atoomtijd

TIENDUIZEND TOVERDOKTERS en magiërs bieden miljoenen bijgelovige Duitsers hun diensten aan voor het genezen van ziekten door middel van hekserij. Dit heeft de 72-jarige Johann Kruse, hoofd en grondlegger van het „studie-archief voor hedendaagse tovenarij” te Hamburg verklaard in een vraaggesprek.

Wreedheden

KRUSE, een oud-leraar, die zijn archief elf jaar geleden aanlegde, vecht al veertig jaar tegen het bijgeloof van zijn landgenoten.

Hij betoogt onder meer het volgende: Grote aantallen oude vrouwen — merendeels wonende in plattelandsgemeenten worden als heksen vervolgd en afgeranseld. Farmaceutische ondernemingen maken speciale artikelen voor „occulte” séances.

Tot deze produkten behoren duivelsdrek, heksenpoeder, drakenbloed, olifantsluizen en vele andere, die door tal van drogisten verkocht worden. Uitgevers doen tal van occulte boekwerken, als het „zesde en zevende boek van Mozes” het licht zien.

Daarin worden gedetailleerde instructies voor het verwerven van toverkracht gegeven, die veelal zorgvuldig, opgevolgd worden. Wreedheden, zoals het vastspijkeren van levende varkens aan planken of ladders en andere perversiteiten maken dikwijls deel uit van moderne occulte séances.

Volgens Kruse wordt de tovenarij voornamelijk bedreven in de afgelegen plattelandsgebieden in Noord-, West- en Zuid-Duitsland. Dan zijn er ettelijke beoefenaren van de „toverkunst”, die hun bijgelovige praktijken gebruiken voor het „genezen” van ziekten.

In één dorpje, aldus Kruse, heeft een vrouw geprobeerd, haar dochttertje van astma te genezen door een open schaar onder de deurmat te leggen. Zij rookte de woning vervolgens uit met de bijtende dampen van duivelsdrek, hield het meisje naakt boven de walm, ranselde een varken in de stal af om de toverkol te treffen die het kind met de astma behekt had en tuigde het meisje tenslotte zelf af, alles op bevel van een plaatselijke „wondergenezer”.

Het meisje overleed aan de gevolgen van deze behandeling.

Tenslotte zijn er charlatans en heksenjagers, die zeggen, dat zij de duivel

en de heksen kunnen uitdrijven en die daarvoor honoraria tot 800 mark ontvangen.

Justitie mede-schuldig

Kruse zegt, dat de Westduitse justitie ten dele verantwoordelijk is voor de wijdverbreide bijgelovigheid, omdat zij te laks is in de vervolging van heksenjagers en de verkopers van occulte boeken en artikelen.

Als een voorbeeld van bedrog en lichtgelovigheid noemde Kruse het voorbeeld van een fabriek, die niets anders dan occulte artikelen fabriceert. Een artikel van deze fabriek is een machine, die contact heet te maken met het hiernamaals en die voor 14 mark verkocht wordt.

Ook de „Frankfurter Allgemeine” is in zijn weekendbijlage tegen het bijge-

loof en de occulte praktijken uitgevaaren. Het blad schrijft dat sommige heksenjagers „een ware Messiaanse ijver” aan de dag leggen bij het verdrijven van de duivel.

Volgens het artikel heeft de Duitse jurist Herbert Schäfer o.m. verklaard, dat de beoefenaren van het occultisme handelen in het geloof, dat zij een bovennatuurlijke missie vervullen voor het *welzijn der mensheid en dat dit geloof het hun onmogelijk maakt, de onwettigheid van hun daden te beseffen.*

„Hoe moeten wij verbetering in de situatie brengen zolang zovelen onzer nog in volle ernst geloven dat oude vrouwen broodmessen tussen de deuren steken om deze te gebruiken als hendels voor het melken van de koeien in buurmans stal of dat een heks zal sterven indien het water waarmede een lijk gewassen is 's nachts voor haar deur gesprengeld wordt?”

„Drie gloeiende spijkers uit de doorkist van een kind, de warme excrementen van een os, de verpulverde beenderen van dode, gemalen padden, zwaluwenbloed vermengd met wierook — dat doet allemaal nog opgeld in het atoomtijdperk als wondermiddelen, aldus het artikel in de „Frankfurter Allgemeine”.

WEER VELE NIEUWE LEDEN

UIT ALLE DELEN van het land zijn weer nieuwe leden toegestroomd. Wij heten hen hartelijk welkom, omdat niet genoeg Nederlanders kennis kunnen nemen van de gevaren die de volksgezondheid bedreigen door de praktijken van pseudo-artsen. Daarbij maakt het weinig verschil of de motieven van de kwakzalver nu louter commercieel zijn dan wel voortkomen uit een misplaatste naastenliefde. Het resultaat van het optreden van de onbevoegde genezer kan altijd zijn, dat de man met kennis van zaken, de arts of de specialist die misschien nog juist genezing kan brengen, te laat wordt geraadpleegd.

De nieuwe leden (maar ook vele oude leden) verzoeken wij vriendelijk ons op de hoogte te stellen van kwakzalverij, die men in woord of geschrift onder ogen krijgt. Alleen met feiten kunnen wij deze strijd met succes voeren.

De nieuwe leden zijn de heren W. de Jong uit Alphen aan de Rijn, L. Schuurman te Deventer, L. Reitsma te Ferwerd, W. Romkes te Franeker, H. Hoek te Groenekan, J. J. Kalfsbeek te Harlingen, J. J. Huisman te Heerenveen, R. Jenseman te Laren (N.H.), H. Zuidersma te Oosterwolde, H. T. Eising, J. Hoveinga en A. J. A. Velsink uit Leeuwarden, mr. L. J. de Haan uit Rotterdam en de dames C. van Oosten te Leiden en J. Velde te Wageningen.

Gevaarlijke aanprijzing in kleine blaadjes

HET VERNEVELINGSAPPARAAT

ER BESTAAT in Nederland een „Commissie Aanprijzing Geneesmiddelen”, die zeer nuttig werk doet bij het selecteren van medische advertenties in selecte dag- en weekbladen.

Hoewel men soms zou verlangen, dat de maatstaven nog iets voorzichtiger konden worden aangelegd, betekent het toch een enorme winst dat de grote dag- en weekbladen niet wagenwijd openstaan voor alle mogelijke mensen, die denken aan het ziek-zijn van anderen te kunnen verdienen.

Maar de Commissie Aanprijzing Geneesmiddelen heeft blijkbaar geen be-

Gebitafdruk gaf grote voldoening

Vijf boetes van f 50,— of vijf maal tien dagen en verbeurdverklaring van het instrumentarium heeft de Rotterdamse kantonrechter opgelegd aan de 33-jarige tandtechnicus E. C. M., die zich in loondienst van de tandtechnische inrichting Dentilia in vijf gevallen zou hebben schuldig gemaakt aan het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunde.

Verdachte gaf onomwonden toe, dat hij wist niet bevoegd te zijn tot het maken van afdrukken van gebitten. Ter verontschuldiging voerde hij aan zich onder leiding van zijn vader, die tandarts is, in het vak te hebben bekwamd en zowel in Suriname als na de oorlog bij de marine ongehinderd dezelfde praktijken te hebben uitgeoefend.

De officier van Justitie betoogde, dat er op grond van dezelfde overtreding al heel wat tandtechnici veroordeeld zijn, maar dat steeds weer anderen hun plaatsen innemen. Dat verdachte bij de marine wel afdrukken heeft kunnen maken, zal wel zijn oorzaak gevonden hebben in het gebrek aan bevoegden; aan de ten laste gelegde overtredingen doet het niets af. Zijn eis luidde vijf boetes van f 250 of vijf maal dertig dagen en verbeurdverklaring van het instrumentarium.

Mr. S. Ivens zei in zijn pleidooi, dat met het optreden van verdachte geen enkel gevaar op het publiek is losgelaten. Hij is een uiterst kundig man en heeft dit werk alleen gedaan omdat het hem een grote voldoening geeft.

voegdheid op het gebied van de kleinere reclamekranten, die in de grote steden gratis huis aan huis worden verspreid of op het gebied van de nieuwsbladen in kleinere gemeenten.

Zoals deze in HET AMSTELVEENSCH WEEKBLAD:

Sedert korte tijd is in Nederland een nieuwe Duitse vinding in de handel gebracht, die een ware uitkomst betekent voor asthma- en bronchitispatiënten. Dit apparaat, dat tot nu toe slechts in ziekenhuizen werd gebruikt in verschillende uitvoeringen, is thans verkrijgbaar voor particulieren.

Het betreft hier een vernevelingsapparaat, dat bestaat uit een inhaleringsmasker, gekoppeld aan een elektrische drukluchtpomp die normaal op het lichtnet kan worden aangesloten.

De door artsen voorgeschreven medicijnen in vloeibare vorm (bijvoorbeeld „Bronchovydrine” dat vervaardigd wordt door Cosmopharma N.V., Amsterdam) worden in het apparaat tot een zeer fijne nevel verstovent en door de patiënt geïnhaled.

Het bijzondere van deze nieuwe vinding is de opmerkelijk hoge verdunningsgraad van de medicijn, zo ijel als sigarettenrook, waardoor het geneesmiddel letterlijk tot in de verste hoekjes van de longen doordringt en een grote verlichting brengt.

Volgens deskundigen verdwijnen hoestaanvallen en benauwdheden binnen enkele dagen; zelfs in gevallen waar men met pillen en poeders, enz. geen verbetering waarnam.

Naar wij vernemen zijn de huisartsen, die met dit apparaat hebben kennis gemaakt, enthousiast over de werking.

Het schijnt, dat medicijnen in grovere vorm een veel oppervlakkiger werking uitoefenen, terwijl de verstuivingsvorm volgens het nieuwe procédé bewerkstelt dat het slijm, dat zich diep in de longblaasjes heeft genesteld, in zeer korte tijd verdwijnt.

Wij geven een frappant voorbeeld van een bronchitislijder uit Tegelen, die, ondanks het gebruik van voorgeschreven poeders en pillen, reeds gedurende vier jaar geheel invalide was.

De betreffende persoon maakte als één der eersten kennis met dit nieuwe inhalerapparaat en was binnen enkele weken weer volledig aan het werk; de vele benauwdheden en hoestaanvallen behoorden tot het verleden.

Het ziet er dus naar uit, dat asthma- en bronchitislijders voortaan van vele narigheden verlost zullen zijn.

Het vertrouwen, dat deze nieuwe vorm van genezing in medische kringen heeft gewekt en de baat die de gebruikers hebben ondervonden, rechtvaardigen de hoop, dat velen binnenkort kunnen leven op een wijze, die voorheen niet denkbaar was.

Naar wij vernemen is de vertegenwoordiger van dit apparaat voor Nederland, gaarne bereid uitvoerige inlichtingen te verschaffen omtrent toepassing medische adviezen, enz. (adv.)

Het is duidelijk, dat de Nederlandse vertegenwoordiger van het apparaat een toestel aan de markt brengt, dat in vele gevallen — door een arts te beoordelen — baat kan bieden voor patiënten. Maar de uitdrukking: „het ziet er naar uit dat asthma- en bronchitislijders voortaan van vele narigheden verlost zullen zijn”, wekt de indruk, dat dit apparaat voor alle lijders aan genoemde ziekten verlichting kan brengen. Dit is het wekken van valse hoop. Bovendien is de steller van de advertentie niet erg royaal met het verwijzen naar de artsen, alvorens de argeloze koper zich zijn toestel wil aanschaffen. Weliswaar wijst het laatste zinnetje van de advertentie in die richting, maar dat is dan toch wel erg povertjes.

Laten wij dus zeggen, wat hier in dikke letters aan had moeten worden toegevoegd: LIJDERS AAN ASTHMA e.d., SCHAF U GEEN VERNEVELAPPARAAT AAN ZONDER ADVIES VAN ARTS OF SPECIALIST.

Liever nog was het ons geweest, als HET AMSTELVEENSCH WEEKBLAD deze gevaarlijke advertentie had geweigerd.

Onaanvaardbaar

Ook het Haagse advertentieblad „DE POSTHOORN” is voorzien van advertenties, die niet alleen gespeend zijn van enige medische kennis, maar bovendien zelfs voor de normaal ontwikkelde lezer onaanvaardbaar zijn. Maar een wanhopige zieke wordt er misschien toe gedreven geld uit te geven aan NATUURHONING voor griep, verkoudheid, longontsteking, BLOEMENHONING voor maag-darmzweer, KLAVERHONING voor klachten, darmstoornissen, maag- en asthma en bronchitis of LINDEBLOESEM voor galziekten en nierziekten.

Hoe smakelijk en gezond ook, honing is geen geneesmiddel tegen ernstige kwalen als reumatiek, maagzweer, bronchitis, gal- of nierziekten. Dat behoort de leiding van De Posthoorn te weten. Door het afdrukken van dit soort advertenties — die tot grote ellende aanleiding kunnen geven als patiënten worden weerhouden van tijdige medische behandeling — draagt men bij tot het aantasten van de volksgezondheid in ons land.

KRUIDEN spreken vreemde Taal

ER IS EEN NIEUWE uitgave verschenen van „De taal der kruiden” door Mellie Uyldert.

Uit dit boek citeren wij: „De beste gif-uitdrijvende middelen om kanker te voorkomen en in lichte gevallen te verhelpen, zijn goudsbloem, helmkruid, ereprijs en gezegende distel.

Men drinke dagelijks thee van deze kruiden, met brandnetel.

Het dieet is zeer belangrijk, alsook de zielehouding: men moet niet opkropen, maar uitspreken!”

Thee van brandnetel tegen RHEUMA

WIJ WILLEN ook zonder enig ziekteverschijnsel de raad van mej. Uyldert ter harte nemen: niet opkropen, maar uitspreken!

Nadrukkelijk willen wij uitspreken dat mej. Uyldert een zeer gering gevoel voor verantwoordelijkheid toont, indien zij lijders (of vermeende lijders) aan kanker de raad geeft thee te zetten van helmkruid, ereprijs of zelfs gezegende distel. Wij verwachten dat iedereen in gevallen van vermoeden van kanker zal zeggen: naar de dokter en liever vandaag dan morgen. Alleen een arts kan een geval van kanker constateren.

De huidige stand van de medische wetenschap maakt het mogelijk dat enkele verschijningsvormen van kanker met zeer grote kans van genezing kunnen worden behandeld. Maar dan niet met goudsbloem of distel.

Wie is mej. Mellie Uyldert, die behalve kanker ook tal van andere ziekten weet te genezen met louter kruiden? (Nog even een paar voorbeelden, die lachwekkend zijn, zolang men maar

geen gevolg, geeft aan deze „geneeskruidige” adviezen: tegen SUIKERZIEKTE: thee van bonenschillen (langdurig afkoken) adem-oefeningen, veel rauwe zuurkool eten! RHEUMA hangt samen met de zielehouding en met de voeding! Dieet! Thee van katte-doorn, brandnetel, berkeblad, wilgebast, salie, dagelijks twee- of driemaal een kop. ZENUWPIJNEN, STUIPEN, HYSTERIE: thee van bijvoet, af en toe een slokje; OORPIJN: een koolblad om het oor binden).

Dodelijk

Volgens de Nieuwe Haagse Courant, die aan deze kruidenspecialiste een uitvoerige reportage wijdde, zegt mej. Uyldert: „Na de lagere school trad de Gooise H.B.S. mijn leven binnen. En vervolgens ging ik psychologie studeren in Amsterdam, waar prof. Kohnstamm een van m'n voornaamste leermeesters was. Dat duurde echter niet lang, daar ik geheel eigen psychologische inzichten had. Ik zag achtergronden waar voor hém een dichte deur was. En dus hield ik op met die officiële studie.

Mellie Uyldert ging haar eigen weg Inderdaad heeft de wetenschap niets meer te maken met haar verward verhaal in de „Taal der Kruiden”.

Men moet evenwel betreuren, dat een uitgeverij deze mislukte studente niet wat beperkingen heeft opgelegd bij het neerschrijven van medische adviezen, waarvan de opvolging dodelijk zou kunnen blijken.

Hopelijk is dit de laatste druk van „De Taal der Kruiden”.

EIGEN inzichten van mej. Uyldert kunnen gevaarlijke gevolgen hebben!

Raak antwoord

IN EEN MEDISCHE vragenrubriek van Het Vrije Volk gaf de medische medewerker van het blad het volgende antwoord: Chiropraktikers zijn kwakzalvers die vooral in Amerika de goedgelovigen geld uit de zak kloppen.

Zij propageren, dat vrijwel alle ziekten ontstaan door verschuiving van de wervels. Door over de rug te strijken komt alles weer goed.

Gevaarlijke onzin: er zijn al vele mensen door hun optreden te laat bij de dokter gekomen, te laat om nog geholpen te worden.

Er bestaan natuurlijk een aantal ziekten van de wervelkolom, die behandeld kunnen worden door b.v. de neuroloog, de orthopedist of de chirurg. Maar niet door chiropraktikers.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr R. E. Wierenga, arts, Barchem

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Zwolle

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mej. E. H. Hengeveld, Arts te Zwolle; Dr. H. H. Funke, Arts te Amsterdam; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, Oud-Commiss. van Politie te Amsterdam; A. Verschuur, Arts te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijntaten te Voorburg, Referendaris bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; Dr. R. E. Wierenga, Arts te Barchem en J. E. Buiten, Apotheker te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters ..... f 2.50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.